

(IZ)BR@NO

v Knjižnici Domžale

KNJIGE ZA ODRASLE:

• Janis Varufakis: **GLOBALNI MINOTAUER**, Cankarjeva založba, 2016

Grški ekonomist Janis Varufakis je javnosti znan predvsem kot »rokerski« finančni minister leve (Sirizine) grške vlade, ki je v letu 2015 prevzela oblast na pogorišču ogromne grške zadolženosti. Ravno Varufakis je poleg bolj umirjenega Ciprasa vlivljal novo upanje, da je v EU možna drugačna politika, da je zbirokratizirano in skorumpirano evropsko elito še možno stresti, prebuditi in ji dopovedati, da v evropskih deželah živijo ljudje iz mesa in krvi, ki ne smejo biti žrtve malverzacij evropskih bank. Janis Varufakis, nepredvidljivi »easy rider«, ki je v evropskih institucijah dal na mizo nekaj do tedaj redko videnega (»jajca«), je žal (zaenkrat) samo dokazal, da je bil ta kratkotrajni naivni optimizem jalov. EU mu namreč ni prisluhnila, njegove poskuse je zadušila in ga »nežno« odstranila. Cipras s Sirizo pa se je iz junaka čez noč spremenil v bedaka.

Manj znano je, da je Janis Varufakis sicer tudi visoko izobražen intelektualec, profesor, matematik in ekonomist, blogger in pisatelj. In kot tak nam v knjigi *Globalni minotaver* spregovori o tem, kako je kapitalistični sistem postal to, kar danes je (*globalni minotaver*), skupaj se sprehodimo od *Krize 1929* do *Krize 2008* in na tej poti kot domine padajo potencialne poslednje iluzije o kapitalističnem sistemu in tudi iluzije o ekonomiji kot neki trdni znanosti ter o obstoju česarkoli, kar (neoliberalni) ekonomisti tako radi imenujejo nevidna roka prostega trga. Postane nam jasno, kako in zakaj je kapitalizem sistem, ki temelji na razrednih razlikah in izkoriščanju najšibkejših ter kdo so bili arhitekti takšnega sistema in komu je v interesu, da se tak sistem vzdržuje... Čeprav se knjiga *Globalni minotaver* tematsko sicer uvršča med gospodarstvo, se bere bolj kot grozljivka.

• Sue Monk Kidd: **IN DOBILA JE KRILA**, Mladinska knjiga, 2015

Roman opisuje obdobje ameriške zgodovine, ko sta se zdela sužnjelastništvo in manjvrednost črncev tako naravno kot dihanje. Sue Monk Kidd je v zgodbi prepletla dve temi, suženjstvo oziroma boj za njegovo ukinitve in emancipacijo žensk. Ena od dveh glavnih junakinj je ameriška borka za odpravo suženjstva in za ženske pravice iz prve polovice 19. stoletja Sarah Grimké. Sarah kot zgodovinski osebnosti je avtorica za par ustvarila izmišljeno junakinjo, sužnjo Pokoro, ki jo Sarah dobi kot darilo za enajsti rojstni dan. Sarah skuša ignorirati predpisani položaj in obnašanje do sužnjev, tako da jo uči pisati in brati, kar je bilo sužnjem prepovedano, nazadnje ji tudi obljubi, da jo bo nekega dne osvobodila. To se na koncu knjige, 35 let kasneje tudi zgodi, a vmes se dramatično razvijata njuni življenjski zgodbi, ki si prizadevata osvoboditi se spon in »razširiti svoja krila«.

Živimo v času novodobnega suženjstva in zdi se, da prepričani, da je to edino pravično in pošteno, skupine ljudi določimo za manjvredne.

• Karel Gržan: **NE ME ... : Slovenski šolski sistem**, Družina, 2001

Domači avtor, ki se poleg pisanja ukvarja tudi s problemskimi tematikam in stiskami sodobnega človeka, je s pričujočo knjigo želel razjasniti nekatere dileme o kakovosti našega šolstva. Celotna knjiga so pogovori z različnimi ljudmi in iskanje podobe šolanja, ki bi bila bolj usposobljena ovrednotiti posameznika. Skozi knjigo se skupaj z avtorjem sprašujemo, kje v tem odtujenem šolskem sistemu je sploh človek? Kje sta prostor in čas za mladost, za normalen psihofizični razvoj, za znanja in spoznanja, ki so mnogo bolj pomembna od nekoristne faktografije?

Avtor v zaključku pravi: »Ko ne bomo več videli brezoblične mase, pač pa v njej posameznika, ki ga ne bo potrebno kodirati, bo prišel čas človeku prijaznejšega in tudi družbi koristnejšega izobraževanja.«

• Mirana Likar: **GLASOVI**, Modrijan, 2015

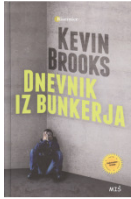

Portoriški pisatelj Negron je za svojo zbirko kratkih zgodb leta 2014 prejel literarno nagrado za gejevsko literaturo lambda. Vseh devet zgodb je postavljenih v predmestje večjega mesta, glavni junaki so geji, ki se trudijo preživeti v okrutnem homofobnem in včasih versko fanatičnem svetu. Srečujejo se z nesrečami, smrtjo, boleznijo, revščino, včasih so tudi oni izredno kruti v svoji osamljenosti. In čeprav je njihov svet poln predsodkov ter trpljenja, so do konca optimistični, nezlomljivi, celo duhoviti.

Negron kratko zgodbo za svoj način literarnega izražanja uporablja izredno spretno in prepričljivo.

KNJIGE ZA OTROKE IN MLADINO:

• Kevin Brooks: DNEVNIK IZ BUNKERJA, Miš, 2016

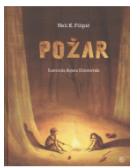
Dnevnik iz bunkerja je mladinski roman izjemnega angleškega avtorja Brooksa, ki je slovenskim bralcem že poznan predvsem po provokativnem romanu iBoy. Tudi vsebina Dnevnika je milo rečeno provokativna, zato je hkrati s prestižno nagrado Carnegie Medal roman požel tudi nemalo zgražanja. Glavni junak je nenavaden bogataški najstnik, katerega neznanec ugrabi in zapre v od sveta odrezani bunker. Kmalu se mu pridruži še 5 zelo različnih ljudi (od mlade punčke do poslovneža, odvisnika od heroina in starca), njihovo preživetje je odvisno od dvigala, s katerim jim nevidni neznanec pošilja osnovne življenjske potrebščine – ali pa tudi ne. Roman je fenomenalno napisan, zgodba in junaki so prepričljivi, napetost vedno bolj stopnjevana, vsebina brezčasna, vanj je razen ugrabitve vključen še cel spekter tem, od spopadanja s travmatično izkušnjo do odrasčanja, odgovornosti, nasilja, zasvojenosti, brezizhodnosti, mučenja, ubijanja, umiranja...

• Annet Huizing: KAKO SEM PO NESREČI NAPISALA KNJIGO, Zala, 2016

Trinajstletna Katinka ima veliko željo postati pisateljica, pri tem ji pomaga sosedka Lidwien, tudi sama slavna pisateljica. Tako začne pisati, Lidwien pa ji popravlja besedila in daje pisateljske nasvete. Katinka piše o svoji družini, o mami, ki je umrla, ko je bila stara tri leta, bratec Kalle pa je bil še dojenček. Želi si, da se ljudem ne bi smilila ali da se ne bi tako trapasto obnašali, ko to izvedo, saj se sama mamice komaj spominja. Piše tudi o Dirkje, s katero se je očka spoprijateljil zadnji čas, ki je Katinki sicer všeč, nikakor pa si ne želi nadomestne mame. A Katinka dozoreva, spozna, da je njena mama z njo, čeprav je mrtva in da je v njenem srcu dovolj ljubezni tudi za Dirkje. Imeniten večgeneracijski roman o medsebojnih odnosih, o žalovanju in veselju, predvsem pa o ljubezni in sprejemanju novega. Hkrati pa tudi imeniten priročnik o tem, kako napisati knjigo. Knjiga nizozemske avtorice je prejela ugledno nizozemsko nagrado srebrno pero.

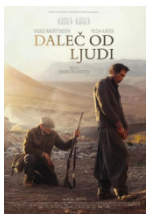
• Neli K. Filipić: POŽAR, Mladinska knjiga, 2016

Požar je nova čudovita slikanica avtorice Neli K. Filipić in ilustratorke Bojane Dimitrovski, v kateri nam predstavi zgodbo, ki se ljudem skozi zgodovino vedno znova ponavlja, a se iz nje nikakor ne naučimo najbolj očitne lekcije. Je zgodba o pomanjkanju empatije, o pomanjkanju zgodovinskega spomina, o sobivanju, strpnosti in drugačnosti. Zgodba govori o Gozdnikih, ki jih nekega dne iz njihovega bivališča v gozdu ob reki, prežene požar. Sedmerici se uspe rešiti in kot begunce brez doma, jih začne brezciljno nositi reka. Vsake toliko časa ob reki naletijo na kakšno ljudstvo in naselbino, vendar jih nihče noče sprejeti, Brežani jim vržejo splav, Otočani pa košaro hrane. Nazadnje si ob reki ustvarijo nov dom in uspejo preseči zgoraj omenjene človeške slabosti, ko v Zalivcih, beguncih, ki pridejo v njihov novi dom, uzrejo ljudi... sebe. In ko včasih kdo pripluje mimo novega mesta ob reki in vpraša, kdo tam živi, mu Gozdniki, ki so ob reki obesili napis "Dobrodošli vsi" odgovorijo, da samo ljudje, ki radi živijo skupaj...

MEDIOTEKA:

• DALEČ OD LJUDI (Loin des hommes) - DVD, Fivia, 2014

Film je posnet po kratki zgodbi Alberta Camusa Gost. Ima zgodovinsko ozadje in se dogaja tik pred izbruhom alžirske vojne za neodvisnost leta 1954. Posnet je v prekrasni, nadvse kruti severnoafriški gorsko-puščavski pokrajini. Gre za sobivanje različnih kultur, različnih ljudi, ki pa v svoji osnovi niso nikdar tako zelo drugačni, ko gre za presojanje in odločitve o tem, kaj je legalno, kaj legitimno, kaj je prav in kaj zločin. Povsem intimna zgodba o dveh moških »na različnih bregovih deroče reke« (beri vojne!) nam pripoveduje o medčloveškem razumevanju, prijateljstvu in empatiji, teži odgovornosti in posledicah odločitve. V filmu igra slavni Viggo Mortensen, dogajanje pa spremlja izvirna glasba Nicka Cava in W. Ellisa.

Uredil in izbral Janez Dolinšek